

1 Napiš alespoň pět stromů/keřů, které se nachází v okolí tohoto stanoviště (zhruba do 40 metrů).

V blízkosti tohoto stanoviště je spousta stromů i keřů, nicméně předpokládám, že máš zapsány některé z těchto: *javor, bříza, smrk, lípa, jeřáb, dub, líska, borovice*

4 Proč se 28. října slaví státní svátek?

28. října 1918 vznikl samostatný československý stát. Do té doby byli totiž Češi dlouhou dobu součástí jiných velkých státních útvarů, které měly svého panovníka. Naposledy patřily české země pod Rakousko-Uhersko, které se skládalo například z dnešního Rakouska, Maďarska, Chorvatska, části Polska a mnoha dalších zemí.

Od té doby máme také svého prezidenta – nevládne nám tedy žádný král, kníže ani císař.

Pozor! Neplette si to ale se vznikem České republiky! Ta se oddělila od Slovenska až 1. 1. 1993.

7 Doma si v mapě / na internetu najdi nejbližší rezervaci nebo přírodní památku. Zjisti, co se tam chrání a proč?

Předpokládám, že jako nejbližší přírodní památku jste uvedli Letohradskou bažantnici. Důvodem ochrany je především část bažantnice, kde rostly původně duby a habry a staré lípy.

V současnosti je zastoupena borovice, jasan, dub letní, lípa srdčitá a smrk. Z bylin česnek medvědí, lýkovec jedovatý, prvosenka vyšší a další. Z ptáků hnízdí brhlík lesní, červenka obecná, drozd zpěvný, jiříčka obecná, kavka obecná, kos černý, kukačka obecná, pěnkava obecná, poštolka obecná, strakapoud velký, strnad obecný a další. V roce 2006 byl obnoven rybníček pro zachování obojživelníků. Najdete zde i naučnou stezku, díky které se hravou a poučnou formu můžete o zdejších lese dozvědět více.

8 Zkus vyřešit tuto krizovou situaci:

Malý Kuba (5 let) se vydal s rodiči na výlet do zoologické zahrady. Jak všichni víme, v zoologické zahradě je spousta krásných zvířat, která nás upoutají. Kuba byl velmi zvědavé dítě. Jeho rodiče ho neustále okřikovali, ať kouká na cestu, jinak že se ztratí. Malý hošík ovšem nedbal na jejich rady a zůstal najednou sám uprostřed velkého pavilonu opic. Rodiče byli pryč. Co by měl Kuba správně udělat?

Možné řešení: Kuba by správně měl zůstat na místě, kde se s rodiči viděl naposled. Rozhodně by neměl chodit pryč a pokoušet se rodiče najít. Rodiče si po chvíli jistě všimnou jeho nepřítomnosti a začnou ho hledat. Půjdou tam, kde se viděli se svým dítětem naposledy.

9 Na co bys neměl/a zapomenout při volání záchranky? (Stačí, když si do tabulky zapíšeš písmenka od jednotlivých bodů.) Z těchto bodů pak vyber dva, které považuješ za nejdůležitější.

a) Pozdravit.

b) Sdělit své jméno a příjmení.

c) Říct, kolik je mi let.

d) Říct, kde přesně se nehoda stala.

e) Nahlásit počet zraněných.

f) Říct, co se stalo a jak se to stalo (pokud jsem u toho byl/a), jak vypadá zranění, jestli je raněný při vědomí...)

g) Zjistit od záchranáře, co si dal dnes ke snídani.

h) Rozloučit se.

Při volání záchranky je dobré: a) pozdravit, b) představit se, kdo volá (= sdělit své jméno a příjmení), d) říct, kde se nehoda stala a f) říct, co se stalo a jak se to stalo. Pokud by se jednalo třeba o autonehodu

(například se na silnici srazí dvě auta), je také důležité e) nahlásit počet zraněných. Po sdělení všech potřebných informací se nezapomenu h) rozloučit.

Můj věk sdělovat nemusím, stejně tak není potřeba zjišťovat od záchranáře, co snídal.

Nejdůležitější z těchto bodů jsou pak d) a f). Záchranáři potřebují vědět, jaké vybavení budou potřebovat, a dispečer vám po telefonu také poradí, jak můžete raněnému momentálně pomoci. A samozřejmě také musejí vědět, kam mají jet, protože kdyby vás nenašli, tak vám nikdo nepomůže.

Zbývající tři body (a, b, h) jsou spíše zásady slušného chování a jakéhokoli telefonování.

11 Při jaké činnosti se spotřebuje doma nejvíc vody? Označ si doma všechna místa, kde se spotřebovává voda a vyber jedno místo, kde se spotřebovává nejvíce. Zkus vymyslet, jak by se dalo vodou šetřit a plán zkus říct rodičům.

- pár našich tipů: Až budeš oplachovat zeleninu, vodu „odchytej“ do misky a pak s ní můžeš zalít vaše pokojové rostliny. Nebo můžeš odchyťovat vodu, až budeš čekat až začne téct teplá. Až si budeš čistit zuby, využij kelímek na vodu a nenechávej otevřený kohoutek. Nebo až budeš mamce pomáhat mýt nádobí ve dřezu – napuť si ho a nemyj nádobí pod tekoucí vodou (to je totiž mnohem větší spotřeba vody)
- Zkus si na internetu nebo knížce o přírodě najít koloběh vody

Místa, kde se spotřebovává voda: dřez, myčka, pračka, umyvadlo, vana/sprcha, WC, (vytírání, zalévání zahrady a pokojových rostlin, mytí auta, ...). Nejčastěji plýtváme pitnou vodou ve dřezu či vaně/sprše. V přílohách najdete soubor s pěknými shrnujícími obrázky týkající se spotřeby vody v domácnostech, její možné šetření a koloběh vody.

12 Z uvedených bodů vyber (stačí, když si do tabulky zapíšeš písmenka), které potraviny se k nám musí dovážet z jiných zemí.

- a) švestky b) jablka c) káva d) ananas e) brambory f) banány g) mouka h) černý čaj
ch) mandarinky i) červená řepa j) kokos k) mrkev

Až půjdeš někdy s rodiči nakupovat, zkus se podívat, jestli potraviny, které by se k nám dovážet nemusely, skutečně pochází z ČR.

Dovážení potravin se zmiňuje ve spojitosti se špatnými dopady dálkové dopravy na přírodu. Většina aut uvolňuje do ovzduší mnoho škodlivin, může škodit zvířatům a přírodě v blízkosti velkých cest. Letadlová doprava se řadí mezi jednu z nejvíce znečišťujících vzduch. Další nevýhodu dovážených potravin můžeme hledat v jejich kvalitě – takový ananas musí vydržet dlouhou cestu – z místa, kde vyrostl, celou cestu dopravním prostředkem a následně skladování v supermarketech a dlouhé pobývání na pultech v supermarketu...a občas si ještě počká na spapání i u nás doma. Je to obrovsky dlouhá doba, a tak je mnoho plodin ošetřováno chemicky, aby vypadaly nepřírodně dlouho čerstvě. Ještě můžeme zmínit problém místa, kde se dovážené (nejčastěji tropické ovoce) plodiny pěstují – my spotřebitelé si často nedokážeme představit, jak to tam vypadá, jak je o ovoce postaráno, kdo se o ovoce stará, zda je práce bezpečná a zda lidé pracují v přijatelných podmínkách a jsou dostatečně odměněni. Tato problematika je opravdu velmi aktuální a živá, přináší mnoho otázek a nejasností. Pro nás si zjednodušeně můžeme říct, že jako jedno možné, dobré řešení se zdá nakupování od místních „malých“ farmářů – lépe si představíme podmínky pro pěstování, můžeme i farmáře opravdu znát, podporujeme „sousedy“ a často si tak dopřáváme opravdu čerstvé suroviny.

13 Parádní lavička, co? Doporučujeme posadit se na ni, rozhlédnout se kolem a zamyslet se. Třeba nad tím, co pro tebe znamená domov? Je to jen budova, ve které bydlíš se svou rodinou nebo něco víc? Na co se budeš těšit až se budeš vracet domů? Čeho si doma nejvíce vážíš a proč?

Tam, kde máme domov, bychom se měli cítit bezpečně a příjemně. Prostředí, které je doma, vytváříme my všichni členové naší domácnosti. Snažme se vycházet s rodiči i sourozenci zadobře, chovejme se k nim slušně, pomáhejme si, povídejme si spolu, hrajme si. Buďme trpěliví, chápaví a nezapomínejme, že naši rodiče nás opravdu mají rádi, přestože nás mohou občas něčím naštvat. Připomeňme si 5 zákonů světlušek a skautský příkaz: alespoň jeden dobrý skutek za den :)

15

1. Co by na tomto kole nemělo chybět, aby byla jízda bezpečná jak pro tebe, tak i pro ostatní cyklisty a řidiče? (Napiš alespoň 3 věci.)

světlo vepředu i vzadu, odrazky (na pedálech, do drátů na kolo, přední bílá a zadní červená), zvonek..., například po zimě se vždy musí kolo zkontrolovat, než ho zase použijeme – často je potřeba dofouknout kola, seřídít přehazování či brzdy, namazat řetěz, ...

A samozřejmě si nezapomeň vzít helmu na hlavu!

2. Úkol na cestu: Víš, co znamenají tyto dopravní značky a jak by ses jimi měl/a řídit? Zkus spočítat, kolik jich potkáš cestou domů.

1: *Dej přednost v jízdě*: Většinou stačí přibrzdit a pořádně se rozhlédnout, lepší je pro jistotu zastavit. Vjíždíme na hlavní silnici ze silnice vedlejší. Necháme přejet všechny, kteří jedou po hlavní. Potom teprve můžeme vjet do křižovatky.

2: *Hlavní pozemní komunikace*: Víme, že jedeme po hlavní silnici a ostatní nám v křižovatce mají dát přednost v jízdě.

3: *Zákaz vjezdu všech vozidel (v obou směrech)*: Do míst označených touto značkou máme jako cyklisté vjezd zakázáný, stejně jako všechna ostatní vozidla.

19

Zkus si vzpomenout na 3 skautské uzly:

- doma si je na uzlovačce uvaž (pokud neumíš, nevádí, zeptej se staršího sourozence, rodičů nebo mrkni na internet)
- dále napiš alespoň jednu věc, kde tento uzel můžeš využít

Plochá spojka (ambulák) – např. když vím, že potřebuji něco uvázat na uzel, který ještě budu chtít brzy rozvázat. Také se hodí, pokud potřebujeme někomu se zlomenou či pohmožděnou rukou uvázat trojcípý šátek, protože tento plochý uzel za krkem tolik netlačí.

Zkracovačka – když mám moc dlouhé lano, potřebuji si ho zkrátit, ale nechci ho přeříznout.

Lodní uzel – pro upevnění lana kolem stromů, kůlů, k uchycení lana ke karabině. Na táboře ho například používáme k vázání postelí.

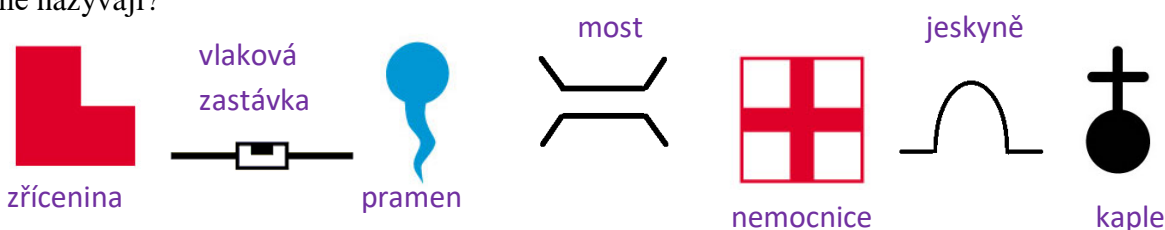
20

Odpověz na tyto otázky:

- a) Jak se jmenoval první československý prezident? **Tomáš Garrigue Masaryk**
- b) Jaký je náš národní strom? **lípa srdčitá (latinsky *Tilia cordata*)**
- c) Jak se jmenuje zakladatel skautingu ve světě? **Robert Baden-Powell**
- d) Namaluj českou vlajku.
- e) Jaké země sousedí s ČR? **Spolková republika Německo, Rakousko, Slovensko, Polsko**

- f) Jak se jmenuje náš současný prezident? **Miloš Zeman**
- g) Vyjmenuj všechny státy na světě (co znáš), které začínají na písmeno B. Například **Bělorusko, Bulharsko, Bosna a Hercegovina, Belgie, Barma, Bhútán, Bangladéš, Brazílie, Bolívie, ...**
- h) Jak se jmenuje řeka, která protéká Prahou? **Vltava**
- i) Proč skauti na celém světě nosí kroj? **Pomáhá to jedinci cítit se součástí většího celku (u nás skautského hnutí), svými odlišnými kroji se navzájem odlišujeme, ale přitom upevňují pocit pospolitosti. Kroj obecně stírá rozdíly mezi lidmi v oblasti hmotného majetku.**
- j) Co je to **JAMBOREE**? **Velké skautské setkání pořádané na národní (např. jen v rámci ČR) nebo mezinárodní úrovni (zde se setkávají skauti z mnoha států světa).**

22 Co znamenají tyto symbolické obrázky, které můžeš najít v turistické mapě? A víš, jak se všechny obecně nazývají?

- 23**
- a) Napiš deset elektrických spotřebičů, které máte doma. Například **mixér, mikrovlnná trouba, lednice, mrazák, myčka, toastovač, televize, počítač, rádio, vysavač, pračka, fén na vlasy, elektrický kartáček, holící strojek (tašky), ...**
  - b) Vyber jeden z nich, který podle tebe spotřebuje nejvíce energie. **Nejvíce energie spotřebuje především televize, lednice kombinovaná s mrazákem, automatická pračka či počítač.**
  - c) Proč si myslíš, že je to právě tento spotřebič? **Televize bývá stále často puštěná jako jakýsi podklad, často ji ani nesledujeme, běží nám na pozadí (podobně počítač). Lednice musí jet 24 hodin denně, 7 dní v týdnu a 12 měsíců v roce.**
  - d) Lze nějak snížit spotřebu tohoto domácího pomocníka? **V případě televize je rozhodně dobré zvážit, kdy televizi potřebuji zapínat – vždy to přeci není nutné :) Pokud se nudíš, zkus najít jinou aktivitu, která tě baví – hraní na hudební nástroj, hraní si s hračkami, vyrábění, úklid, nějaký pohyb (skákání panáka, skákání přes švihadlo, schovka se sourozencem), stavění bunkru se sourozencem, ...**

- 24**
1. Zeptej se doma rodičů, co všechno za odpad třídíte. **Nejčastěji papír, plasty, tetrapaky, sklo (bílé, tmavé či zálohované), kovové obaly, drobná elektronika (baterie, ...), bio odpad, nepoužívané oblečení a směsný odpad.**
  2. Až to zjistíš, napiš si to a zkus vymyslet, proč je dobré třídít? **Hlavní myšlenkou je recyklace materiálu. Představ si směsný odpad – plastové kelímky, ohryzek, staré špagety, rozbitá láhev. Takový odpad už nejde použít znovu. V případě například vytríděných skleněných lahví je možné je určitým proces „rozbít“ na drť a vytvořit z nich další produkty. Nevytváří se tedy nový produkt z úplně nového materiálu, ale využívá se materiál, který už byl v minulosti vyroben.**

25 Poznej hlášky z filmů (pohádek):

- a) Já jsem malej, ale šikovnej. **Princezna ze mlejna**
- b) Je ti teplo, děvče? **Mrazík**
- c) A je to tuplovanej doktor. On je totiž Dr Nec a Dr Voštěp. **Lotrando a zubejda**

- d) Ale maminka mi vždycky před koupáním sundává bačkůrky. S tebou mě baví svět
 e) Kdepak ty ptáčku hnízdo máš? Tři oříšky pro popelku

26. Vyber si jednoho živočicha (savec, pták, obojživelník, hmyz, ...) a najdi k němu základní informace + zajímavosti:

- jeho celý název: Plejtvák obrovský (*Balaenoptera musculus*), známý jako modrá velryba
- kde se nejčastěji vyskytuje: V oceánech po celém světě, krom zaledněné části Severního ledového moře.
- čím a jak se živí: Živí se krilem tvořeným drobnými korýši. Plejtvák nabere vodu s krilem (což může vážit až 40 tun) a toto sousto procedí přes své kosticovité zuby (jako přes obrovské síto). Plejtvák je savec, dýchá vzduch a rodí živá mláďata.
- co potřebuje, aby mohl žít: Především čisté oceány bohaté na potravu a podmořský život.
- kolik jich ještě na světě zhruba žije: Kdysi jich žilo obrovské množství, ale kvůli rybářským a pytláckým lovim se jejich počet rekordně, až katastrofálně propadá. Některé druhy jsou již nenávratně vyhubeny. Odhaduje se, že jich žije cca 10 000 – 25 000 kusů, což je 3-11% populace z roku 1911! Během 100 let jsme je jako lidé vylovily až na hranici jejich vyhubení...
- využívá ho k něčemu člověk? Především pro potravu, jako obchodní zboží – ale bohužel v negativním slova smyslu – svým chováním a obrovským výlovem jsme je postupně vyhubili. Místo abychom si brali v menším množství, chovali jsme se (a stále jako lidi často chováme) neuměřeně a povýšeně.
- v čem tě tento živočich zaujal? proč sis ho vybrala? Plejtvák je pro mne krásný, majestátní tvor. Je mírumilovný, klidný a pro mě jedním z divů přírody. Zkuste se podívat např. na youtube, jak probíhají námluvy plejtváků ♥ Zároveň jsem si ho vybrala z důvodu, že kvůli nám jsou plejtváci na hranici vyhynutí – kvůli obrovskému výlovu v minulosti a také kvůli změně klimatu (která je způsobena především nepřiměřenou činností člověka).

28. Vymysli 3 jednoduchá zranění a zkus si zapsat, jak bys je ošetřila (co bys dělala, kdyby se někdo tak zranil)

krvácení z nosu: předklonit hlavu, ideálně nechat krev téct (např. do umyvadla), na zadní stranu krku nebo na čelo dát studený obklad

píchnutí včely (vosy): vyndat žihadlo (pokud jde o včelu), zjistit, zda je dotýčný na bodnutí alergický, na ránu přiložit rozříznutou cibuli, pokud nemáme po ruce cibuli, můžeme chladit studenou vodou

říznutí: vyčistit ránu, pokud nestačí voda, můžeme použít dezinfekci, zalepit náplastí

29. 1. Najdi 10 rostlin (stromy, květiny, keře), které kolem sebe vidíš a pojmenuj je.
 2. Vezmi „vzorek“ každé rostlinky a doma si k nim najdi nějaké informace. Pak si vytvoř vlastní herbář. V souborech příkládám herbář jako inspiraci :)

30. Vtip: „Pane doktore, čím víc užívám ty prášky, tím je mi hůř.“ „A jaké prášky užíváte, dědo?“

„Nóó, ty nejlepší z reklamy, ...PERSIL A ARIEL (tajenka šifry).“

ABC	DEF	GHCH
IJK	LMN	OPQ
RST	UVW	XYZ

Šifra odpovídá této tabulce. Tvar rámečku ukazuje, ve kterém políčku se nachází písmeno, puntík potom, kde je přesně v rámečku. Například toto

•
---

 znamená písmenko A.

31

V každé větě se skrývá jedno jméno. Po vylúštení zkus spočítat, kolik lidí od každého jména znáš.

(Nápověda: Děda maže **marmeládu** na chleba. → Ema)

- a) Napij **a** najez se, než vyrazíš na výlet.
- b) Ona je zvyklá **radit**, když kamarád potřebuje pomoct.
- c) Léto **máš** raději než podzim?
- d) Pumpa **velmi** rychle chrlila vodu.
- e) Náhon **za** naším mlýnem je starobylý.
- f) **Vida, vida**, konečně jsi dorazil.
- g) **Dan i Eliška** mají nejraději tělocvik.
- h) Líbí se **mi Chaloupka** na vršku.
- i) Podívej se, **zde někdo** vylil čaj.